

La Catalanista

defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

Correspondencia al Director. | Los originals no

Redacció y Administració
Calderón, 36.--Teléfono, 186.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadeil.	2 rals.	18.
Fora.	8	estre.
Un número sol.	0'20	
Anuncis á preus conv.		

Xampany Catalá

de la acreditada marca
de San Sadurní de Noya.

Se ven en las confiterías de Pere Fonallada, «La Confiansa» de Vila Jermans, Rosendo Crous, Joseph Garriga, en la drogueria de Joseph Formosa y en las principales fondas.

GRAN COPISTERIA DE MÚSICA
DE
FERNANDO FOLGUERA
CARRER DE MITJ DIA, NÚM. 41

Se copian ab prontitut y esmerada perfecció tota classe de
travalls de música.

PREUS CONVENCIONALS

LAS PETITAS PATRIAS

y lo senyor Fuentes, Comandant General dels somatents de Catalunya

Lo Comandant General de Somatents de Catalunya don Ru-
perto Fuentes, en un article que publicá en lo Butlletí Oficial de
dit Cos, dona á compendrer que coneix molt poch las doctrinas
regionalistas, puig al fer en dit article l' apología del capdill
dels Somatents de Manresa en la heróica jornada del Bruch don
Maurici Carrió, diu qu' era patrióta de veritat «no como los de
la moderna usanza que limitan la idea de nacionalidad al terre-

no que su mezquina vista percibe» y generalisant la idea de pàtria que atribuïm á Carrió diu lo senyor Fuentes que, si Franch, Carrió, Bages, Llimona, Ricra y demás héroes que sapigueren batrers y vencer en dita lluyta immortal, «hubiesen estado embuidos en las mezquinas ideas de las pequeñas pàtrias acordándose que según estas ideas su primera obligación era la de conservar sus intereses, su propia vida y la de su familia, despues la defensa de su pueblo, luego la de su provincia y allá lejos muy lejos la de su Nación; ni se hubieran movido de sus casas, ni España hubiera hecho ver al mundo atónito que no es esclavo sino el que quiere serlo»; y despues de definir á sa manera la idea de pàtria afirmand que també es nostra pàtria las colonias de l' altra banda dels mars, diu que «el que verdaderamente ama á su país desea para el una sola Religión, un solo Rey y una sola Ley» y podria afegir, y una sola llengua y unas solas costums y un sol color á la pell de tots los habitants encara que s' haguesin d' emblanquinar los mulatos de las Carolinas.

No creyém pas que Carrió ni ls demás héroes de la epoyeya del Bruch pensessin com lo senyor Fuentes, puig si haguessen pensat aixis y haguessen tingut la vista tan llarga per veurer una pàtria tan llunyana, y una mànega tan ampla per abrigarhi fins los habitants de la lluna si estessen baix lo pabelló espanyol, no se 'ls haguera acudit resistir als francesos y hagneran estat molt conformes en anar de Comissió á Martorell á ajonollarse als peus del general Schvartz y entregarli las claus de Manresa pera que prengues los habitants baix la imperial protecció de Napoleon.

Aixó es lo que hagneran fet, tal com los hi aconsellavan lo canonge afrancesat don Ramon Montaña y lo gobernador y demás cobarts que volian entregarse.

Pero sa mezquina vista no 'ls permeté veurer una pàtria tan gran com veyan los afrancesats y cometeren la tontería de opo-sarse á que sigués sa pàtria tota la França y la Italia y casi tots los pahissos d' Europa sobre 'ls quals estenia son poder lo gran conquistador, al objecte de que formesen una sola pàtria, baix un sol Rey y una sola Lley. ¿Per ventura lo Rey d' Espanya no era ja de fet Napoleón? ¿no l' havian reconegut ja 'n Carles IV y Fernando VII y lo govern d' Espanya y molta part de

la noblesa y del clero? ¿Per ventura l' alsament de Daoiz y Velarde no siguié un acte revolucionari contra 'l poder constituït pera arrancar la petita pàtria Espanya de la gran pàtria Europa que estava consolidant lo capítol del segle?

Quina llástima que Carrió y demés capdills d' aquella heroica guerra signessen tan curts de vista!! si haguessen sapigut estendre sa mirada patriótica com lo senyor Fuentes, avuy tindriam una mare pàtria grandiosa, tots estariam baix lo domini d' un gran Rey ó d' un gran President, tots aniriam vestits de blau y parlariam francès, fins lo senyor Fuentes y seriam molt felissos y tindriam una mànega molt ampla.

Pero gracias á que nostres avis foren curts de vista, quant lo govern centralista espanyol abandoná á las nacionalitats, aquestas regions, aquestas petites pàtries, aquestas *mesquinas tierras*, se defensaren y combateren y vengeren lo que no sapigüé combatre, ni defensar, ni vencer lo centralisme de Godoy y companyia.

Pensi lo senyor Fuentes que sols las pàtries naturals quals límits te fixats la naturalesa, lo llenguatge y la història son las verdaderas nacionalitats que poden esser fortas y «trazar con su espada en el libro de la història epopeyas inmortales como las de la guerra de la independència.»

Estudihi lo senyor Fuentes la veritable història d' Espanya y la historia de Catalunya, indagui quinas son las idees patrióticas á la moderna usanza dels bons catalans y per lo tant dels que forman lo Somatent y veurá que son de la mateixa fusta dels heróes del Bruch, capassos de defensar tots los pahisos ahont voleyí la bandera espanyola com feren á l' Africa y á Cuba, sens que per aixó may se 'ls hi ocurreixi anomenar sa pàtria á la gran Antilla ni á las costas africanas.

UN SUB-CABO DE DISTRICTE.

SECCIÓ POLITICA

L' assumpto dels tractats de comerç en projecte continua essent la nota culminant del dia.

Veyent lo govern que res pot treure de la benemèrita Comissió de Tractats del Senat, ha procurat tocar altres teclas á veure si aixís conseguia mes ó menos decentment la realisació de sos desdixats projectes.

Y desde 'l pastel mes immoral d' un arreglo ab los conservadors, fins á la tentativa de compra d' un individuo de la Comissió esmentada, de tot s' ha valgut, encare que inutilment per arc, lo celeberrim Moret.

Afortunadament topa l' *insigne estadista* ab un home del tremp del senador bascongat senyor Chávarri y sas ilusions, dignas del home de major cinisme, anaren per terra, com hi deurian anar si hi hagués vergonya á Espanya, ell y tots sos companys de ministeri.

Ni la protecció especial á las industrias siderúrgicas promesa oficialment al digne senador senyor Chávarri, ni la supressió dels drets sobre 'ls carbons que fora una gran ventatja pera la industria viscahina, ni grans creus, ni títuls nobiliaris premiadors moltes vegades de grans llatrocinis, res pogueren torse la honrada convicció del proteccionista convençut.

Y altra vegada queda 'n Moret ab las barras al sostre y picant de peus com la quitxalla mal educada.

Piensa el ladron que todos son de su condición diu un ditxo de Castilla, mes en Moret s' ha confós si ha cregut trobar dignes companys seus en lo si de la Comissió senatorial de Tractats.

La majoria d' aquesta son homes d' honor que si be no 'n blasonan tant com la comparsa moretista, ne tenen de sobras per los infelissos que al cap d' avall de sa carrera l' han arribat á perdre.

No tots son com en Moret que despres de prometre *como hombre d' honor* deixar lo ministeri si la Comissió no presentava dictamen, allà 'l tenim encara arrapat com un cranch, olvidant los principis d' urbanitat y decencia política.

* *

Y per si no ni hi hagués prou ab l' atreviment y cinisme de lo explicat anteriorment continuá la cosa imposant son criteri en lo Consell de Ministres esborrant del projecte de ley relatiu á las empresas ferro-viarias la clausula que afavoria á la industria siderúrgica:

¿No vols ajudarnos? ¿no vols vendret? donchs paguin per tu los honrats industrials de Vizcaya.

Heus aquí los homes de govern del centralisme.

Heus aquí las grans figuras políticas de la Espanya dels nostres dias, pobre, perduda y poch menos que deshonrada.

¡Ah! y quant se 'n refian de la apatia y criminal indiferencia del país los gobernants ab que Deu nes castiga!

Ab quanta impunitat jugan ab nostres interessos y se 'ns venen nostre pervindre, convençuts de que 'l país ja no es capás de fer un va y tot, ni de llansarlos, fastiguejat, dels llochs desde ahont tan cinicament empobreixen la nació mes desdijada de la terra.

—

Lo diputat federal senyor Vallés y Ribot está deixat de la ma de Deu.

Densá que han obert la actual legislatura no ha fet mes que defensar als anarquistas y combatre las industrias nacionals.

Baix pretext d' afavorir als surers del districte que representa no fa mes que ajudar en la nefasta obra fusionista y treballar pera que la Comissió dictamini que es com si diguessim pera que 'ls tractats s' aprobin.

¡Pobre Vallès y Ribot! quina manera de correspondrer al gran càrrech de President del Consell Regional Federalista de Barcelona!

¡Convertit en defensor del anarquisme de baix representat per uns quants exaltats y fanatichs de la meua baixa classe, y del anarquisme de dalt representat per uns quants *ti-ranuelos* burocratichs que 's mofan del pahis y 's venjan dels nets de conciencia.

Poden donarse las mans ab 'n Llostau, autor d' aquell telégrama de eterna memoria pera 'ls sabadellenchs que tinguin vergonya y dignitat.

Llástima que ab tot y sas barbaritats y etzagalladas encara la gent sensata é independent no gosará á tractarlos com se mereixen.

Potser los veurém encara assitint á reunions y actes importantantissims convidats per los principals centres económichs de Catalunya.

Aquest, aquest es lo mal de nostra terra. La gent de be, la gent honrada no atrevintse á empendrer lo camí de la regeneració social y política y en tant los mes xerrayres y menys escrupulosos, enfilantse per sobre la indiferencia ó la cobardia de la mayor part dels fills de la terra.

MEETING Á BALAGUER

CONTRA 'LS TRACTATS DE COMERS

La comarca eminentment agrícola del Plá d' Urgell, ha volgut demostrar públicament los perjudicis que 'n reportarian las classes agrícolas si desgraciadament arribessin á la aprobació 'ls tractats de comers que s' están discutint y en quina aprobació tant interessat s' hi demostra 'l Govern del senyor Sagasta, y sobre tot lo funest lliure-cambista y enemich declarat de Catalunya, senyor Moret.

Per tal motiu se convocá per la Lliga de Productors del Principat de Catalunya á tots los balaguerins y pobles comarcans al acte de protesta que tingué lloch á la gran plassa de Balaguer, lo passat diumenge.

Tots los principals propietaris de la comarca 's reuniren dissapte al vespre pera posarse d' acort ab los representants de la Lliga de Productors, senyor Zulueta, president de la mateixa senyors Almasqué, fabricant de Barcelona y Capmany, fabricant de Sabadell, y organizar la solemne manifestació, que resultá una nota enérgica y viril en contra dels tractats y constants desacerts dels nostres governants.

Resultat de la reunió fou, d' acort ab la digníssima primera autoritat local, fer un pregó recomenant la assistencia al acte que devía celebrar-se á las cinch de la tarde del diumenge, y qual contingut es com segueix:

«Balaguerins: Lo Govern está en vigílias d' aprobar los tractats de comers. Tots sabeu lo ruinosos que son per nosaltres, sobre tot lo concertat ab Italia que 'ns privá de cultivar lo cánem per la competencia dels de dita nació.

La Lliga de Productors de Catalunya establerta á Barcelona que tant treballa y 's desvetlla per la producció nacional, no 's cansa de treballar pera elevar innumerables protestas en contra de dits tractats, á qual fi ha celebrat ja diferents *meetings* en poblacions tan importants com Reus Valls, Mataró, Manresa y altrás.

Avuy vol celebrar-ne un aquí, en nostra ciutat perquè sab y coneix com nosaltres mateixos que la aprobació del tractat ab Italia es firmar la sentència de mort de nostra principal producció. Responém, donchs, á son crit y corresponguém al sacrifici que la Lliga, ab son president al cap, ha fet de venir aquí y compareixéu avuy, á las cinch en punt de la tarde á la plassa del Mercadal, pera protestar devant de tota Espanya contra l' esmentat tractat, y per dir ab veu ben alta al Poders de la Nació que sis' aproban los tractats los propietaris no podrém pagar las contribucions y 'ls llogaters los arrendaments.»

Avans de la hora anunciada una música recorria 'ls carrers de la histórica ciutat de Balaguer y una gentada inmensa's reunia á la plassa del Mercadal, figuranthi gran número d' agricultors y representacions dels pobles comarcans fins al número de tres mil cinchcentas á quatre mil personas.

Devant mateix de la Casa Comunal s' hi havia aixecat un espayós tablado que l' ocupava la presidencia composta dels senyors Zulueta, baró de Casa-Fleix y significats propietaris de la comarca, del Alcalde, oradors y representacions dels pobles convehins.

A las cinch en punt, lo president declará oberta la sessió y 'l senyor Lasala feu en brillants periodos la presentació dels oradors de la Lliga de Productors y dels industrials que acudían á dit acte pera demostrar públicament que 'ls interessos de la agricultura y de la industria no son antagonichs, demostrant la necessitat de que s' uneixin totas las forsas productoras pera defensarse de las arbitrariedades del mals governs.

Lo senyor Almarqué, digué que 's complavia d' haver assistit al acte ja que la presencia dels industrials demostrava d' una manera clara y evident que la industria estava al costat de la agricultura y que junts conseguirían la victoria segura, de la qual ne depén lo benestar de totas las classes productoras.

Lo baró de Casa-Fleix, anatematisá 'ls tractats, sobre tot lo d' Italia, ja que, digué, lo d' Alemania era cadáver, y als morts no es humá esbafarsi á punyaladas. Lo tractat d' Alemania ja mort, convé enterrarlo ben fondo, perquè no empesti al país; lo tractat d' Italia nos enterraria á nosaltres que cifrém totas las nostras esperansas en lo desenrotllo de la agricultura. S' estengué en varias consideracions demostrant la inconveniencia dels traciats, y feu vots pera la unió ferma de la industria y la agricultura.

Lo senyor Alós, propietari, combaté ab la forsa d' arguments incontrovertibles l' impost de cinch céntims per litro de vi dihent que era un de tants erros económichs á que 'ns tenen acostumats- nostres desditjats governants.

Lo senyor Riu, advocat y propietari de la comarca demostrá que 'ls tractats impossibilitarian la producció de carbons y que serían la pobresa y la ruína de la agricultura

Los senyors Arimany y Ercovia, posaren de relleu que si 'ls tractats,

sobre tot lo d' Italia, anessin endevant mataria per complert lo cultiu del cánem que es una de las fonts de vida y de riqueza de tota lo Plá d' Urgell. Abogaren per la unió de tots pera evitar la aprobació dels mateixos, ja que d' aixó dependia la vida ó mort de la agricultura.

Lo senyor Capmany, fabricant, dedicá, en nom dels industrials de Sabadell, un calurós saludo als agricultors de la comarca. Digué que la seva presencia en aquell acte significava que la industria estava al costat de la agricultura y que, ben units é inspirats en lo més sá patriotisme, tenia la esperansa de que arribaria l' hora de que 'l pais que treballa y paga podria imposarse als quins, desde Madrid, en lloch d' administrar y governar desadministren y desgobernaren. Combaté per un igual á tots los partits polítichs, principals causants de la desunió dels elements productors y cómplices de la ruina del pais; feu una gráfica pintura del poch patriotisme dels governs y acabá dihent que aquets, si 'l pais no estava ben preparat pera la defensa, cualsevol dia se 'ns vendrian en pública subasta á las potencias extrangeras.

Lo senyor Malet combaté'l tractat d' Alemanya per ser la clau que, d' aprobase obriria las portas á tots los altres que 'ls governs volguessin concertar ab las nacions extrangeras. Digué que era precis fer tractats pero no ruinosos com los que están pendants d' aprobació, sino convenis que facilitessin la entrada dels productes que 'ns sigan necessaris y la exportació dels que produheixi lo pais.

Lo senyor Zulueta, com á president de la Lliga de Productors del Principat de Catalunya, resumi 'ls discursos y ab la oratoria que li es peculiar demostrá á grans rasgos y ab frasse viril y enérgica que 'ls tractats en projecte portarian la ruina de gran número de industrias y la mort segura de la ja agonitzant agricultura. Demostrá d' una manera clara y convincent que sense industria no pot haverhi agricultura, com tampoch podria viure y desenrotllarse la primera sense l' apoyo imprescindible de la segona. Digué que 'ls nostres governants no més se preocupan d' entregar la nostra riqueza als juheus alemanys y que era precis la unió de todas las classes sense distinció de partits pera lograr que prevalixin los drets del pais productor. Lo senyor Zulueta y demés oradors arrancaren vius esclats d' entusiasme de la concurrencia, que no 's cansava d' aplaudir á cada moment, demostrant estar identificada ab los arguments y rahons sólidas que ab claretat los hi foren exposats.

Seguidament lo senyor Capmany doná lectura de las següents conclusions que foren aprobadas ab delirant entusiasme:

«Reunits en la plassa de la ciutat de Balaguer, la població en massa, ab assistencia de comissions dels pobles comarcans, de todas las corporacions econòmicas de Lleyda y de la «Lliga de Productors del Principat de Catalunya», acordan:

Primer. Protestar ab todas sas forsas contra 'ls tractats pendants d' aprobació, especialment lo de Italia, porque impossibilitaria 'ls cultius

del cánem, llegums y altres que constituheixen la única font de riquesa de la comarca.

Segon. Protestar contra l' impost dels cinch céntims per litre de vi, per trobarse en la impossibilitat legal y material de poder atendre dit tribut.

Tercer. Cridar la atenció sobre la conveniència de que s' imposi un dret tranzitori á la entrada de grans que compensi las ventatjas que las nacions exportadoras de blat tenen sobre la producció nacional.

Cuart. Manifestar categóricament que si s' aproban los tractats y 's porta á la práctica l' impost dels cinch céntims, y no 's prenen midas protectoras que favoreixin lo desenrotll de la agricultura. se trobarán en lo dolorós cas d'haver d'abandonar sas fincas per no poguer pagar las contribucions.

Quint. Felicitar á la digníssima Comissió senatorial de tractats que ab sa actitud respon á las aspiracions del país y excitarla, lo mateix que als diputats y senadors, sense distinció de partits, á que 's valguin de tots los recursos reglamentaris pera impedir la aprobació d' uns tractats que 'l país rebutja en absolut».

CRÍSSIS FERRO-VIARIA.—CAUSAS.—REMEYS

CONFERENCIA DONADA EN LA LLIGA DE CATALUNYA PER L' ENGINYER
INDUSTRIAL DON MANEL FOLGUERA Y DURÁN

VI y últim

UNICA ESPERANSA

Terminat ja aquí lo objecte de la present conferencia, sols nos resta fer una observació que creyém necessaria pera completar l' alcans del problema proposat.

Dos remeys hem senyalat pera la solució del conflicte, l' un d' ells, de carácter urgent y de aplicació immediata, consistent en la prórroga de concessions, y l' altre, complimentari del primer, que necessita llarch plasso y ardent patriotisme pera que s' arribin á experimentar totalment sos saludables efectes.

Del primer, treballant ab empenyo y constancia, no es aventurat esperar-se 'l veurel acullit tart ó d' hora, y mes ó menos complert pels governs espanyols; pero ¿succehirá lo mateix respecte al segon? Temém que no.

La trista-experiencia de 20 anys de régimen pacífich, esmersats en tan mala feyna com la que han fet nostres polítichs, dona dret á esperar molt poch d' ells. Los monárquichs desde 'l Poder, ab tots los elements propis pera obtenir la riquesa y benestar del país, no han fet sino enfonsarlo en la més vergonyosa decadencia; los republicans, desde la oposició, ab totas las facilitats pera captarse las simpatias generals portant al Parlament la opinió pública sobre 'ls problemas gravíssims de la admi-

nistració y constituhintse en campions intenzigents de las necessitats nacionals desatesas, s' han entretingut barallantse ells ab ells per un tres y no res, convertint sa missió en ridícul joch de personalismes que no representan cap esperança pera la pàtria. Los monàrquichs, sentats á la taula del pressupòsit, no 's preocupan d' accontentar á ningú més sino als companys de colla que 'ls ajudan á sostindre l' equilibri, y sa tasca ha resultat tan barroera en lo de governar que ben poch honor fan ab ella á las institucions que diuen defensar; los republicans, per torna, s' han preocupat no més de si serian teóricament evolucionistas ó revolucionaris, y sols s' han recordat de buscar, ja no al poble, sino al populatxo, ab fanfarronadas anticlericals y tendencias ultra-socialistas fomentadoras del anarquisme militant.

De tots aquets vells elements penso ab sinceritat que res podém esperarne; están massa gastats, son massa decrepits y han mostrat sa impetencia en tot lo temps que portan de vida.

¿Que fer, donchs? En lo interés de tots está buscar gent nova que regeneri lo decaygut. Y jo senyors, vos ho dich ab conciencia, tinch la seguretat de que aqueixa gent no la trobarém á Madrid. Precisa descentralisar, precisa cridar als elements sans de la periferia, als administradors probats de las Bascongadas y Navarra, als homes més inteligents y honrats, no als més bellugadissos, de cada Regió, y sense distinció de matisos polítichs ni tendencias avansadas ó retrógradas, monàrquicas ó republicanas, entregárlshi 'l cos extenuat ó malalt de la nostra Administració pública pera que 'l reanimin ab sa ciencia y 'l vigorisin ab sas virtuts. Heus aquí 'l miracle que persegueix lo Regionalisme.

Un somriís irònic entre 'ls més incréduls de vosaltres potser saludará maliciosament aquesta meua deducció, creyentla interessada. No 'm fa pas res: doném temps al temps, y 'ls fets prou demostrarán ahont está la única esperança de regeneració nacional.

Lo que si podém dir nosaltres ab lo front ben alt es que 'l Regionalisme va estudiant serenament y sense precipitació tots los problemas que afectan á la vida del pahís, com n' ha donat probas en sas Assambleas de Manresa, Reus y Balaguer; y no es pas quixotesch l' assegurar que es aquest bon camí pera encaminar la nau pública á port de salvació. Com en un principi confeccioná son croquis de Constitució política y últimament ha donat á llum son projecte de plan tributari, igualment se preocupará algún dia d' estudiar lo millor criteri sobre la mena de protecció y ajuda que las nacions ben organisadas dispensan á las Empresas de gran vol y utilitat, entre las que indubtablement se compta en lloch distingit las Companyías de ferro-carrils. Y contis que 'l dia de son torn no s' entretindrà 'l Regionalisme parlamentant á capritxo sobre l' assumpto, sino que examinará á fons los sistemas de primas, garantias de dividendos y exempció d' impostos, practicats en altres pahissos y patrocinará d' entre ells lo que consideri més just, més práctic y d' experiencia més sortosa entre tots los posats á prova.

Algú dirà que es aixó temps perdut en quant s'ha cregut difícil la implantació del Regionalisme á Espanya. No ho apreciem nosoltres aixís: lo programa económic regionalista no es cap monopoli, està á la disposició de tots los partits y de tots los governs; aixís es que enteném no ésser difícil que parcial ó totalment arribi á adoptarse per qualsevol d'aquets lo dia que ho cregan indispensable pera conseguir lo Poder ó conservar-se en ell. La idea regionalista, mentrestant, farà son camí sense cap impaciencia per part de llurs defensors que no tenen ambició d'aprofitarse'n poch ni gens.

Si la idea triomfa aviat, desde 'l raconet de las llars nostras participarém de sa bènèfica influencia, noblement orgullosos d'haver contribuït ab nostre esforç á la regeneració d'Espanya. Si s'encalla per l'indiferentisme dels mateixos interessats en ferla surar, pitjor per' ells: nosaltres lluytarém tota la vida ab la mateixa convicció per una bandera qual amorós abrás nos acompanyi fins á la tomba.

HE ACABAT.

TERCER CERTÁMEN LITERARI EN LA CIUTAT DE MANRESA

LLIGA REGIONAL

Aquesta societat cumplint ab un dels fins més importants de la seva institució, desitjant que la Ciutat de Manresa representi en lo concurs de las lletras lo paper que li correspon donada la seva importancia, industrial, mercantil y agrícola, al objecte de que puga obtenirne algun profit pràctic; apoyada per elements de verdadera valia, acordá celebrar un *Certámen Literari* lo dia 31 del prop vinent agost, á las 4 de la tarde, á fi de dar més lluhiment á la Festa Major que celebra nostra Ciutat en commemoració de las glorias dels Sants Mártirs Patrons de la mateixa.

A dit efecte lo Jurat calificador, conveca á tots los escriptors, al esmentat concurs, ab arreglo al següen:

CARTELL

PREMIS ORDINARIS

1.er Se adjudicarà lo *Flor natural* á la mellor poesia de tema lliure. Lo poeta favoregut ne farà present á la dama de sa elecció, que será proclamada *Reyna de la festa*, tenint á son càrrech la repartició dels demás premis desde son trono.

2.^{on} La "Lliga Regional, concedeix un premi, consistent en lo sel·lo de la societat ab un brot de admetller, tot de argent, combinat ab un llas del mateix metall daurat ab la inscripció corresponent alusiva á la festa, col·locat dins d'un rich estuig, formant un bonich objecte d'art,

que s'entregarà al autor de la millor composició catalana en que 's canti «Un gloriós fet de la història de Manresa»

PREMI EXTRAORDINARI

1.er L' Exm. Sr. D. Ramon Larroca, Governador Civil de Barcelona, ofereix un *Objecte artístich* al millor treball que desenrotlli lo tema següent: «Utilitats que reporta á las poblacions industrials, mercantils y agrícolas, la creació de escoles de Arts y Oficis, y procediments que deuria seguirse en ditas escoles á fi de poder donar los millors resultats possibles».

2.^{on} La Exma. Diputació Provincial otorga un *Objecte d' art* al autor del millor «Tractat de economia política pera us de las escoles de 1.ª ensenyansa.

3.er Lo Exm. é Iltm. Ajuntament de Manresa ofereix un hermós *Objecte d' art* á la més ben escrita memoria sobre el següent tema: «Història de la Acequia de Manresa, utilitats qu' ha reportat á la agricultura, industria y comers de la mateixa Ciutat», essent preferida aquella que aportí major número de datos històrichs fins avuy desconeguts.

4.^{rt} Premi ofert per lo Exm. é Iltm. Sr. Dr. D. Joseph Morgades y Gili, Bisbe de Vich, consistent en una hermosa *Imatge del Sant Crist, de marfil*, que s'entregarà al autor del millor treball escrit en català que desenrotlli el següent tema: «Demostració de com l' Iglesia vol que la doctrina catòlica s' ensenyi y propagui en la mateixa llengua qu' enraho-na 'l poble, per ésser aixó lo més conforme á la rahó natural y lo més propi per traure lo major fruyt de sas ensenyansas y prácticas».

5.^{nt} Premi dels Exms. senyors D. Alexandre Groizard, Ministre de Foment y D. Eduard Vincenti, Director General de Instrucció pública, consistent en una colecció de obras de la Biblioteca popular que serán entregadas al autor del millor treball que 's presenti sobre el tema: «El Regionalisme en Catalunya y Galicia son caràcter literari y polítich. ¿Es incompatible l' amor á la humanitat ab l' amor á la patria?»

6.st Premi del llorajat poeta y Senador català, Excelentíssim Sr. D. Víctor Balaguer, otorgant «una colecció completa de sas obras al autor de la millor poesia catalana ó castellana, que cante «Las glorias del Monserrat.»

7.^é Altre premi del Diputat á Corts pel districte, D. Emili Junoy, consistent en un bonich *Objecte d' art* que 's donará al autor de la millor obra que desenrotlli lo següent tema: «Relacions entre l' agricultura y la industria y compatibilitat dels respectius interessos».

8.^é Lo Ilustre Claustre de Professors del Institut de 2.ª Ensenyansa de Manresa, ofereix un *Objecte d' art* al que desenrotlli millor lo tema següent: «Belleza del llenguatge y 'l seu perfeccionament per la filologia.»

9.^é La «Lliga de Catalunya,, ofereix un *Objecte d' art* al autor de

la poesia que millor canti «Alguns dels gloriosos fets de la marina catalana.»

10.⁶ Altre premi del "Casino del Comercio,, consistent en *Una placa marmol ab los emblemas del Comers, d' argent*, que se entregará al autor de la millor composició en prosa sobre lo tema següent: «Historia y desenrotll de la industria y comers en la Ciutat de Manresa.»

11.⁶ "El Fomento de Manresa,, concedeix un *Objecte artístich* al autor de la millor «Biografia d' un manresá ilustre,» essent ab igualtat de circumstancias preferit lo treball que 's dediqui á aquell que per sas virtuts, ciencia ó fets hagi donat major gloria á la ciutat.

12.⁶ El "Ateneo Obrero Manresano,, ofereix un *Objecte d' Art* al autor del millor treball en prosa que en forma comprensible y senzilla desenrotlli 'l següent tema: «Nocions prácticas de economía doméstica indispensables á la obrera mare de familia, fundantse especialment en la forma de distribuir lo salari y medis per obtenir l' estalvi,»

13.⁶ Altre premi del "Centre de la Pau,, consistent en un *Objecte d' art* y el *titul de soci honorari* al autor de la millor composició poética que cante las «Glorias antigas y modernas del Somatent de Manresa y son Districte».

14.⁶ Premi del Sr. D. Leonci Soler y March, Arxiver municipal d' aquesta ciutat, consistent en un *Diploma de honor* magníficament policromat sobre pergami, que será entregat al actor de la millor «Ressenya geográfica é historica del Plá de Bages,» escrita en catalá.

15.⁶ Altre premi del Sr. D. Arthur Gallard, consistent en un *Objecte d' art* que ofereix al autor de la millor poesia catalana de caràcter festiu.

B A S E S

1.ª Lo Jurat concedirá tants accéssits com cregui convenientes.

2.ª Tots los treballs literaris haurán d' ésser inédits podentse presentar escrits en catalá ó castellá tots los que no s' expressa en los respectius temas en quina llengua deuen ésser compostos.

3.ª Se reserva 'l Jurat per un any á comptar desde el día de la festa, la propietat de las composicions premiadas.

4.ª Tots los treballs deurán ésser remesos al Secretari de la Lliga Regional (Sobrerroca 22) abans del día 15 de Agost vinent. S' enviarán en plech clos que contingui lo nom del autor, portant en la coberta la mateix titol y lema de la composició.

5.ª No s' entregarán los premis á altra persona que al autor ó á la que aquest hagi indicat previament.

6.ª Los plechs que contingan los noms dels escriptors no premiats, serán cremats en l' acte de la festa.

7.ª Si algun del premis no pogués adjudicarse á composició adecuada al tema d' aquell, queda facultat lo Jurat pera discernirlo á la qu' estimi convenient.

Lo Jurat calificador lo contituirán los senyors D. Joaquím Riera y

Bertran, *President*.—D. Joaquim Bohigas de Argullol.—D. Narcís Verdager y Callís.—D. Narcís Masvidal.—D. Angel Carbonell, *Secretari*.

Manresa 27 de juny de 1894.—*Lo President*, Joaquim Riera y Bertran.—*Lo Secretari*, Angel Carbonell.

Nota: Si 's presenta algun altre tema se publicarà un suplement de aquest cartell.

L I T E R A T U R A

S U P E R F L U M I N A

Del riu de Babilonia en la vorada
deixí esclatar mon plo',
d' un sálzer vert penjant l' arpa sagrada
que va plorant com jo.

—Cantansen un, me deya qui 'm desterra
dels càntichs de Sion.

—¿Cóm cantaria en forastera terra,
si mos amors no hi son?

¡Jerusalem, si ma ànima t' oblida,
de mi mateix m' oblid'!

s' agafe al paladar ma llengua humida,
y al llim de la fossana lo meu pit!—

J. Verdager.

N O V A S

En la reunió de Juntas verificada lo diumenge passat en el Ateneo Sabadellés, fou elegit president del mateix nostre distingit amic don Joseph A. Planas, qui sembla que ha acceptat lo càrrech.

Felicitem al Ateneo per son acert.

Un d' aquets dias passats celebráreu los examents de música las disipulas de las mares Escolapias d' aquesta ciutat, distingintse las senyoretas Mundet y Durán.

Sengons referencias fou una festa digna en tots conceptes.

Un aplauso al director senyor Plans y mares Escolapias per son acert.

La companyia catalana del Teatre de Romea de Barcelona avuy tarde posará en escena en lo Teatre Cervantes lo drama en 3 actes y en vers, del ilustre poeta don Frederich Soler (Pitarra); *Las Claus de Girona*; acabant la funció ab la aplaudida humorada cómica en un acte, dels senyors Dalmases y Güasch: *Pintura fi de sigle*.

Per la nit en los Camps de Recreo estreno del celebrat drama en 3 actes y en vers, original del il·lustre dramaturg don Frederich Soler (Pitarra); *Or*, finalisant la funció ab lo juguet comich en un acte, original y en vers de don Manel Ribot y Serra: *Un Beneyt del Cabàs*.

Durant lo present mes de Juliol celebran sa festa major 58 poblacions de Catalunya y 15 las que celebran firas.

Dilluns passat estigueren en aquesta ciutat los senyor Alzola y Echevarria, membres de la Junta de la Lliga de productors de Vizcaya.

També vingué lo Secretari del Foment de la Producció Nacional de Barcelona en representació del senyor Alvarez membre de la mateixa Lliga de Productors.

Dits senyors visitaren las fábricas dels industrials senyors Cuadras, Corominas y Sallarés.

A las 12 esmorsaren en lo Gremi de Fabricants, pronunciantse entusiastas brindis en pró de la producció nacional.

A la tarde sortiren cap á Tarrasa, acompanyantlos lo senyor Sallarés y varis senyors fabricants.

Definitivament avuy diumenge se tancarà la Exposició Universal de Bellas Arts de Barcelona.

S'ha publicat lo tomo que conté las composicions llegidas y premiadas en lo certamen de los Jochs Florals de Barcelona de 1894.

Avuy se celebrará en Badalona un meeting protesta contra los tractats de comers de Alemania, Austria é Italia.

Lo Sr. D. Just Solsona, delegat del *Centre Catala de Buenos Aires*, nos ha fet present de dues Memories publicades per las benemérites societats que á dos mil lleugues de distancia mantenent viu y constant lo foc de l'amor á la nostra estimada Patria Catalana y a sas venerandes tradicions.

Lo *Centra Catala* y *LO CATALANISTA* li agraheixen de cor y prega al Sr. Solsona trameti á nostres bons compatricis d'enllá l'Atlàntich lo testimoni de nostre fraternal afecte.

Ahir degué presentarse al Congrés lo projecte de lley autorisant al Govern la estipulació d'un *modus vivendi*, partint de la tarifa mínima y demás ventatjas que gosán las nacions ab quinas hi han firmats tractats comercials.

Aquest projecte, que no es aventurat dir que no es altra cosa que 'l mateix tractat alemany presentat ab diferente forma es de suposar que

trobarà forta oposició y dit està que farà la mateixa fi que l' esmentat tractat ab Alemanya si 'ls conservadors que s' han mostrat fins ara, no desdissin, con ja han comensat á ferho, de la seva actitud en sentit d' oposició.

Lo cambi repenti operat en la oposició conservadora es molt censurada per part de tots los productors, agens á las miserias dels actuals partits que tornan en lo poder; tant es aixís que queda ben clarament demostrat, que, sense l' actitud d' alguns diputats republicans en Sagasta, Moret y demás comparsas lliure-cambistas ne sortirian ab la seva sens necessitat d' esfersarse gayre.

Sort que tenim la esperansa que los proteccionistas de debó, —deixant arreconats als proteccionistas oportunistas com los conservadors— seguirán mes fermes que may en sa campanya digna, y que aplaudirá 'l pahi's productor.

Res, lo de sempre, pasteig y res mes que pasteig.

Lo mes trist del cas es qu' encara hi haurán productors que creuran digne d' aplauso la conducta seguida pels conservadors proteccionistas qu' avuy s' estilan. Nosaltres pensem ab aixó que *son siempre los mismos perros.....*

Victima de curta malaltia morí en la nit d' avans d' ahir, en aquesta ciutat lo conegut propietari don Antich Cortés y Mimó. S'ali la terra lleu.

En l' exprés procedent de Madrid, arribá ahir á aquesta ciutat lo conegut comerciant y actual diputat á Corts per aquest districte, don Timoteo Bustillo.

En vista dels telégramas rebuts de Madrid donant compte de la proposició de Lley presentada al Congrés pel Govern facultantlo pera ajustar convenis provisionals en forma de *modus vivendi* durant l' interregne parlamentari, la «Lliga de Productors del Principat de Catalunya» ha acordat suspendre 'l meeting que debia celebrarse avuy á Girona.

Se funda aquest acort en que la presentació de dit projecte modifica la situació obligant als productors á estudiarla desde un nou é inesperat punt de vista. En efecte, aquesta priva als individus de la Junta directiva d' assistir á dit meeting, puig no judican convenient allunyar-se de Barcelona en aquets moment.

Lo meeting de Badalona s' celebrarà avuy prenenthi la paraula 'ls senyors don Joseph Zulueta, don Francisco X. Tobella, don Jaume Cruells y don Joseph Cabot. En ell expressará la Lliga la seva opinió sobre l' esmentat projecte de Lley.

Dilluns s' efectúa en lo Teatro Principal de la ciutat de Tarrassa l' acte de la distribució de premis als autors llorejats en lo Certámen literari organiat per l' Ateneu Tarrassench.

Obtingué la Flor natural lo mestre en Gay Saber don Ferrán Agulió, qui elegí per Reina de la festa a la distingida senyoreta donya Amparo Colom de Cemas.

Alojatsaren les demés premis los senyors don Antoni Borri, don Joseph Morató y Grau, don Joseph Mirabet, don Claudi Planas y Font, don Jaume Casas y Reig, don Joaquim Riera y Bertran, don Marià Escrivá y Fortuny, don Antoni Torrents y Monnat, don Angel Ortat, don Joseph Soler y Pafet, don Francisco Flos y Calcat, don Joseph Coroleu y don Pere Company y Fages.

Ha mort a Monzón (provincia de Huesca), lo conegut propietari D. Blay Sorribas y Castillon, pare polítich de nostre benvoigut amich, l' escriptor y economista, D. Joseph Fiter é Inglés. Lo senyor Sorribas era generalment apreciat en la regió aragonesa per son sá criteri y per haver viscut allunyat costantment dels partits polítichs, essent entusiasta admirador de las antigas glórias del regne d' Aragó, y gosant aixís mateix a Catalunya de consideració merescuda per sos travalls constats en facilitar, ja molt avans d' inaugurar-se la via férrea de Zaragoza, medis de comunicació mercantil entre las provincias germanas. Sa mort ha sigut molt sentida, y nosaltres prenem part en lo dol justificat de sa familia, y especialment en lo que deu sentir nostre distingit amich y company senyor Fiter é Inglés.

Diu un colega:

«Los ensaigs de vacunació contra l'cólera que está practicant en la India l' doctor Haffkiné produheixen bons resultats, segons d' allá constan. Vacunats recentment 116 indígenas, de 200 que 'n tenia l' poblet, aparegué en la comarca poch després una petita manifestació de cólera, que atacá a 10 habitats, dels quals ne moriren set. Cap dels malalts havia sigut inoculat ab la substància vacuna, y, en cambi, tots los vacunats se lliuraren de la malaltia».

Lo doctor Simpson ha demanat, en vista d' aquest fet, a la Univesitat de Calcuta, que 's continuhin los ensaigs per espay de dos anys, y que si l' resultat es favorable, s' instituheixi un servey permanent de vacunació. Los resultats, no obstant, no tenen res d' extraordinari. Millors que 'ls de la India foren los de la vacunació Ferrán a Espanya, perque ls experiments se practicaren en molts pòbles y multitud d' individus.»

Ahir en lo tren exprés passaren per aquesta ciutat en direcció a Bilbao los digníssims representants de la «Lliga de Productors de Vizcaya» senyors Alzola y Echevarria.

Sortiren a la estació a saludarlos varis fabricants ab lo President del Gremi senyor Planas y representants de la «Lliga de Productors del Principat de Catalunya».

Al despedirse se refermaren una vegada mes los llassos d' unió entre Vizcaya y Catalunya pera la comú defensa dels interessos de la producció nacional.